de ovend

6e jaorgang no. 6

de Ovend

zesde jaorgaank no. 6 december 1978

"De Ovend" is dé Stellingwarver culturele uutgifte, mit de naodrok op Stellingwarver schrieveri'je, taelkunde, volkskunde en historie. "De Ovend" wodt uutgeven deur de Stichting Stellingwarver Schrieversronte, en verschient ien keer in de twie maonden.

Adm. Johan Veenstra, Binderweg 3, Ni'jhooltpae, till. (05610) 8252
Red. Henk Bloemhoff, Boverweg 15A, Ni'jberkoop, till. (05163) 371, of: (050) 120154
Bureau-red.: Pieter Jonker, bureau Stichting Stellingwarver Schrieversronte, Meulehoeve, Bongheer 1, Postbusse 138, 8430 AC Oosterwoolde, till. (05160) 4533
Typewark: Henk Kroese, Oosterwoolde.

Veurwoord

Wie van jim et wat in de kraanten volgd het hoe wi'j "Den Haag" infermaosie geven hebben i.v.m. et verplicht Fries in de Stellingwarven en verzocht hebben om òf een wetswieziging wat et verplicht Fries in de Stellingwarven anbelangt daor een uutzondering veur beide Stellingwarver gemienten in tot utering komt, òf een totale ontheffing veur hiel Stellingwarf behalven Haulerwiek en Waskemeer, en wie volgt het hoe de Minister van Onderwies, dr. A. Pais en de Twiede Kaemer reageerd hebben, zal wel begriepen dat et bestuur drokke daegen had het. Et zal ok wel dudelik wezen dat, doe de zaeke volop in discussie kwam, d'r bi'j de Schrieversronte nogal es reakties kommen binnen. We meugen rustig zeggen, dawwe praktisch algemiene in-

stemming kregen. Uut ien van de reakties in de vorm van een brief die van Mr. Johannes de Jager uut Liwwadden, die een hiel schoft op 'e Fochtel woond het, citeren we et volgende: ".....ik hebbe ok in een lange tied van zoe'n veertig jaor, as 't niet meer is, een betien an de kaante van de Friese bewegers staonde, me d'r over verbaosd hoe expansionistisch daor meerstentieds docht wodt. Dit mos mi'j as oold Stellingwarver even van et hatte. Een jaor of vieve leden wodde d'r bi'j de "reorganisatie van het binnenlands bestuur" wel es over docht om Oost-Stellingwarf bi'j Drente, en West-Stellingwarf bi'j Overiessel an te plakken, dat d'r ontston een heiselik spektaokel in et "Fryske formidden". Stel je toch es even veur dat de Stellingwarvers doe zegd hadden: "Oons goed, wi'j willen wel los van Frieslaand." De Stellingwarvers zollen deur de Frisiasten plompverleuren uutschullen wezen veur laandverraoders." Wi'j willen de hiele Ovend niet opofferen an de kwestie van 't verplicht Fries, dat daoromme bin we wat an 't schiften en an 't ofwegen gaon. Et leek oons in alle geval goed toe, de leden nog wat meer infermaosie toe te speulen over wat him van oonze kaant ofspeuld het i.v.m. de kwestie "verplicht Fries in Stellingwarf". Dat doen we in een deur oons in mekeer zette "brochure" die jim toestuurd wodt. Wie bepaolde stokken wat uutgebreider bekieken wil, bi'jglieks de Handelingen van de Twiede Kaemer, kan daorveur op oons archief terechte.

In disse Ovend veerder een stok mit een "kleine greep uut de historie" om zien te laoten hoe de kwestie in et verleden ok al speuld het.

Over de kleine storm die opsteuken is bi'j pattie Friese bewegers, daor trouwens uut op te maeken vaalt hoe graeg ze toch Stellingwarvers verplicht Fries slokken laoten willen, zuwwe oons hier veerder niet al te drok maeken, veural niet omdat we annemen dat dat stormpien ontstaon is deur gebrek an infermaosie èn deur dingen as de (bewust in mekeer dri'jde?) leugen van drs. R. Straatsma (o.e. lid van de 4e ofdieling van de Perv. Onderwiesraod) in Frysk en Frij, 4 november

1978, Straatsma zegt, dat wi'j van de Schrieversronte zegd hebben zollen dat de perveensie nog nooit wat veur et Stellingwarfs daon het! Wiels et toch zo is, zegt dezelde schriever, dat de perveensie de Schrieversronte subsideert! Dat weten wi'j ok hiel goed, dat daoromme hebben we ok nargens zegd dat de perveensie niks veur et Stellingwarfs daon het of dot!

Veerderop in disse Ovend vienen jim een "persoonlike beleving" van et verschienen van et boek Onder Eigen Volk deur Pieter Jonker. We hadden et boek wel in De Ovend bespreken (laoten) wild, mar daor zien we toch mar van of: de meensken die wat in de materie zitten hebben zels wark in et boek staon, wiels die dat niet hebben, veural om de keuze van de kemmissie nao te lopen, tieden en tieden in et archief ommeploeteren moeten zollen.

We bin al weer een schoffien in de "donkere daegen". Nog een dag of wat, dan is et al weer Kastfeest, en nog een peer daegen en ie hebben ooldejaor al weer. Een tied van et jaor, dawwe vaeke in de gelegenhied binnen om in de eigen, huselike kring nao te daenken over hoe et gaon is, en hoe et wieder gaon moet. Lao'we dat dan zeker ok es doen i.v.m. et Stellingwarfs, en misschien nog veul meer i.v.m. hoe we perberen te berieken dat et Stellingwarfs in de toekomst een levendige tael blift.

We meugen donkt mi'j tevreden wezen om wat d'r et oflopen jaor weer beriekt is. Ik wil hier mit naodrok zeggen, dat et bestuur hiel veul wardering het veur al die kemmissies en "leden op heurzels" die veur et Stellingwarfs schript hebben. Misschien bin d'r wel es goenend west, die docht hebben: wanneer heur ik now es wat van et bestuur of van die en die, wanneer kieken ze now es naor mien wark omme. Laot zokken van et belang, de weerde die ok an zien wark hecht wodt, overtuugd wezen. Zonder alle steun van zoveul warkers, zonder de "morele" steun van alle leden en vrunden van de Schrieversronte zuwwe ok in 1979 niet kunnen. Wat d'r zoal nog kommen moet? As we zo es wat miemeren in de eigen huselike kring, lao'we dan nóg es naor et

persoonlike kieken. Mi'j donkt, dawwe nog es weer in in oons omme gaon laoten moeten hoe we in oons Stellingwarfs leven willen. Ik veur mi'j zeg dan dat d'r te vule meensken de kiender et Stellingwarfs ontholen willen bi'j 't grootbrengen. Veerder moet et Stellingwarfs ok in et officiële leven vule meer bruukt wodden as an now toe gebeurt. Om kot te gaon de ruumte veur oons Stellingwarfs in Stellingwarf moe'n we nog vule groter maeken; we kun nog veul bewuster oons Stellingwarver wezen (in beide betekenissen) uteren. Mi'j donkt, bepaolde veurbeelden van de laeste tied nugen degene die twiefelt op een indrokwekkende meniere. Uut naeme van et bestuur en de mitwarkers weensk ik jim allemaole goeie kastdaegen, een noflik oold en ni'j, en een hiel goed 1979. Lao'we hopen dat de taelwil in 1979 nog gruuien zal, zo stark, dat gien meenske d'r nog rekinge mit hoolt dat et Stellingwarfs et nog es echt ofleggen zal.

Henk Bloemhoff

Krummeltien

Een peer dingen over de veurige Ovend: de maeksters kun 't vanzels niet helpen, mar de Haastpuzzel hadde beter Kastpuzzel hieten kund... Wat slimmer is, wi'j hadden d'r gien laeste daotum van insturen bi'jzet. Dat is dus niet ankem haast, zoas jim misschien begriepen, mar 15 jannewaori 1979! Veerder dit: pattie bladzieden weren te hoge daele zet. Dat spiet oons slim, et zit ok oons dwas!

Krummeltien

Van et Ministerie van Sociale Zaeken is krek et bericht kommen dat oons weer twie projekten (veur jeugdige warklozen) toewezen binnen. Goed ni'js dus veur Rob Sloot en Henk Kroese!

Onder Eigen Volk

Et weer is min. Sietske en ik staon de helte van 'e morgen bi'j Tiemen Dokter op 'e dele. Aenlik mossen wi'j boeken en plaeten verkopen op 'e rommelmaat in Makkinge, mar et regent mar deur. Niks verkocht en toch mit plezier rieden we naor Ni'jberkoop. Op 'e reed bi'j Bloemhoff zit et ok al tegen: file-vorming hiet zoks, leuf ik. Een goed maol waacht oons. Nao et ofwasken gaot de reize naor Spange. Et regent nog de hieltied. Henk zal Wiebe Jaeger en de vrouw anhaelen. Et is goed half twieje as wi'j de deuren eupenzwaaien bi'j kefé "De Veehaandel". Een koppeltien vrouwluden zit al mooi te pronken tegen et schut. Martin is d'r nog niet. Ik zuke him. Hi'j zal foto's maeken. Johan vertelt dat hi'j niet op 'e foto wil; van 'e weeromstuit vraoge ik him as hi'j mit Martin d'r veur zorgen wil dat iederiene op petret komt. Et wodt de hieltied drokker. "Wie is dat? En die dan?" wodt d'r fluusterd. Ja, die mit die lange baord is Dirk Kerst Koopmans en die ere, dat is Oene van Jan Bult. En die mit die witte toefte is Jan van der Meulen. Hi'j en de vrouw kommen al hielendal uut Bilthoven. Jan en Rennie Betten bin drok in de weer om de boeken an de liene te kriegen en Sietske maekt de boeketaofel klaor. Martin van Nieuwenhoven draeft intied mit et fototoestel deur de zael: Vrouw Hof mit een keteltien in 'e haand, Pieter Veenstra op een barkrokke mit een borreltien. Zo dri'jt de klokke al mooi naor half drieje. Een stokmennig kraantemeensken kroepen bi'jmekeer in een hoeke. Anne de Vries stapt d'r ok nog in en schrift laeter in de kraante:
"De kleine dattig meensken die an et tot staand kommen van de bundel mitwarkt hebben, mossen zaoterdagmiddag

de hanen ok nog even uut de mouwen stikken. Zi'j mossen et lint waor de bundels an ophongen weren, mit een schere deurknippen. Et moet zegd wodden, dat Onder Eigen Volk beslist de muuite van et lezen weerd is. Schrieversronte-veurzitter Henk Bloemhoff dee uut de doeken, dat d'r bi'j et uutgeven van een boek hiel wat kieken komt. Neffens Bloemhoff is et niet zo, dat men uutgeven kan wat d'r mar veur hanen is. D'r moet ok keken wodden of et wel verantwoord is. Bloemhoff gong in zien eupeningswoord ok even in op de inhoold van de bundel, waorin wark staot van verschillende schrievers en schriefsters. De veurzitter verdielde ze in drie groepen: meensken die op een netuurlike speulse meniere aorige dingen maeken, zonder de pretentie te hebben dat ze "de schriever uut hangen willen", een groep, die deur studie en valen en opstaon op een bepaolde hoogte kommen is en een dadde groep, die daor tussen in zit. D'r zal neffens Bloemhoff schript wodden moeten om meer wark van weerde en niveau te kriegen. Dat hoolt o.e. in, dat de schrievers heur niet allienig toeleggen moeten op et streekeigene. mar dat ze ok in wat brieder verbaand zuken moeten."

Nao de lintiesknipperi'je wodt d'r hier en daor een segare opsteuken. Een twiede paantien thee vaalt d'r goed in. Iederiene raekt mit iederiene an 'e praot. Een peer groepsfoto's buten. Mien gedaachten gaon naor Berkoop, naor et huus van Zwaantje Kuiters-Keizer. Die gezellige zaoterdaegen mit Klaas, Jannes en Zwaantje. Grote staepels pepier, lekkere bodden snert en goeie gesprekken over verhaelen en gedichten, en waoromme as wi'j die al of niet goed vienen. Nog geniet ik even van et veurlezen van Jannes en van et plezier dat hi'j d'r an beleeft. Vrouw Kuiters is slim overtuugd van et belang van dit wark; veur de RONO zegt ze et zo:

"Ik zie dat zo. De betekenis van et Stellingwarfs hier veur de Stellingwarver is veural dat et zien "memmetael", sommigen zeggen ok: zien "moedertaal" is. En dat de "moedertael" wat is dat bi'j de meenske zels heurt. De meenske die drokt himzels et beste uut in de

tael, die as hi'j van zien geboorte of bruukt het, heurd het, en now geleuf ik dat as een meenske him in zien eigen tael uutdrokken kan, goed uutdrokken kan, dat die dan beweerd blift, en dat men dan een groep meensken hoolt die hielemaol wat eigens hebben. En wi'j weten ok wel, wi'j leven op et ogenblik allemaole in een tied, now ja van vervlakking, van allemaol ienvormig in alderhaande dingen, en dat wi'j dan zeker deur oons hiele laand henne, ja ik zol zeggen in de hiele wereld d'r veur zorgen moeten dat ieder meenske of elke groep zien kenmark beweert. Wat van dat eigene over hoolt. Dat hi'j dat waor as hi'j him mit thuus en gelokkig vuult in zien eigen groep beweert. En dat is hier et Stellingwarfs."

Wi'j hebben doe veur oons gevuul et beste d'r uut haeld. Johan Drenten schrift laeter in de Provinciale Drentsche- en Asser Courant: "Meer as twintig schrievers hebben wark veur dit boekien ofstaon. Al is de tael iender, de verhaelen bin hiel verschillend, mar wat wel speciaol opvalen moet is dat een protte schrievers biezunder veul ommedaenken geven an de "milieuschildering" en et kerakteriseren van de feguren. Een flink possien "nostalgie" kan heur niet ontzegd wodden. Veur et verschil in kwaliteit hebben de saemenstelders zels een verklaoring. Ze hebben heurzels een beparking oplegd. Et gong d'r heur omme een spiegel te maeken van wat as d'r in de jaoren 1970 tot 1976 an Stellingwarver schrieveri'je daon is."

En Jan Kooistra schrift laeter in de Liekster Kraante: "Disse almenak geft een goed inzicht in de (on)meugelikheden van de letterkunde in een klein taelgebied. An de letterkundige bi'jdregen veurofgaond geft Vrouw Kuiters een hiele goeie saemenvatting van et waoromme van een eigen almenak. Tael is an de meenske bunnen in een lange riegel van geslaachten. Daoromme is et wark van de Schrieversronte zo belangriek. De kwaliteit van de in disse almenak opneumen verhaelen is nogal wisselend. Dat gelt ok veur de gedichten; van een inkelde daorvan gaot beslist een grote bekoring uut. Al mit al een in de kunde kommen mit een veur de

lezers waorschienlik vri'j onbekende letterkundige produktie die ik slim anrikkemederen kan."

De eerste meensken willen weer op huus an. Martin van Nieuwenhoven is nog niet hielemaole klaor. Roelof Oosterhof en Jan Wiebinga zullen ok al weer richting Grunningen. Een klein ploegien blift nog even zitten. De boeketaofel wodt oppakt. Jan is dikke tevreden over de omzet. De vrouwluden nog gauw een martini en dan is disse veur de Stellingwarver schrievers en schrieveri'je zo belangrieke middag al weer veurbi'j.

Pieter Jonker

Kom, behalven via de foto in disse Ovend, in de kunde mit de veurnaemste 23 Stellingwarver schrievers, of liever: mit een keuze uut heur wark uut de jaoren 1972-1977.
112 blz., mit prenties van Sietske Bloemhoff, Dirk Kerst Koopmans en Fred Zoer.
Pries: *f* 11,50. Ien tillefoontien is genog: (05160) 4533. Een briefkaortien naor Pb. 138, 8430 AC Oosterwoolde, kan vanzels ok. Onder Eigen Volk wodt dan thuus brocht of stuurd.

De mitwarkers an Onder Eigen Volk nog even op 'e foto. Staonde v.l.n.r. F. Middendorp, Vr. H. Rooks-Veenstra, F. Zoer, Vr. G. Hento-Stoker, P. Veenstra, Vr. A. Bloemhoff-Seinstra, R. Oosterhof, Vr. Z. Kuiters-Keizer, Vr. L. Hof-De Boer, J.W. Nijholt, Vr. H. Veenstra, J. van der Meulen, D.K. Koopmans, J. Veenstra, G. Sjoerdstra (drokker), K. van der Weg, H. Bloemhoff, K.A. Berkenbosch, W. Jager. Zittend v.l.n.r. F. Oosterhof, P. Jonker, Tj. Dijk, H. Houtman, S. Bloemhoff, O. Bult.
(Foto: Martin van Nieuwenhoven)

Taelstried, doe ok al(1)

Et het zien nut dat zaeken uut et verleden over de kwestie van et opdringen van et Fries via de schoelen en et officiële verkeer, op 'e bodden kommen. D'r zal uut blieken, dat wat him vandaege-de-dag ofspeult, een logisch vervolg is op wat him in et verleden al ofspeuld het. Een bescheiden begin van een geschiedenis van de onderbedieling van de Stellingwarver kultuur is meer as op zien plak, veural ok mit et oge op een toekomst waorin neffens mi'j naost de Nederlaanse, de Stellingwarver tael op 'e schoelen en in et officiële leven heurt. Een toekomst zonder striederi'je Fries - Stellingwarfs, en dat kan allienig, as de historische taelgreens van de kaante van de Friese bewegers respecteerd wodt, en as et Stellingwarfs op 'e schoelen in et van oolds Stellingwarver taelgebied liekegoed zien gerak krigt as et Fries op 'e schoelen in et van oolds Friestaelige pat van Frieslaand.

In 1947 verscheen de brochure Friesland op de tweesprong, deur "enige Friezen". Op blz. 4 schrieven die: "Oonze naemen doen d'r niet toe, duzenden van oonze volksgenoten hadden etzelde schrieven kund omreden ze d'r percies etzelde over daenken. In Conclusie (blz. 30) wodt o.e. zegd: "Een pat van et volk klemt de tanen op mekeer en waacht op een twiede bevri'jding. Bewust, soms onbewust. Een eer groot pat lat de veren hangen. Et geft niks, et wodt niks, de Hollaners vreten hier toch alles op." De Ni'je Ooststellingwarver van 24 - 12 - 1947, heufdred. H.J. Bergveld is zels an 't woord, zegt dat d'r veul waors in zit dat Den Haag weinig ommedaenken geft an de Friese - Noordelike belangen, mar de meniere van warken van de schrievers en heur toon liggen him niet: "... een verzaemeling van verdochtmaekings, daor wijlen de N.S.B. ofgeunstig op west hadde." Ze moe'n niet zo tegen de benumings van niet Friezen wezen: de kwaliteit moet toch veurop staon, veural as et gaot om verantwoordelike pesisies. Zokken kun ok wel goed veur et Fries wezen. En

wat zollen de Friezen zeggen as ze in ere gewesten niet benuumd wodden vanwege de niet-eigen kom-of? Te veer gaon de schrievers ok in de vergelieking mit Indonesië: "Frieslaand (...) een laand mit ni'je meensken, die heur eigen zaeken regelen. Waoromme in Indonesië en in de West al en hiere niet? De toestaand is hiere nog vule schaandeliker. Dat et an now toe zo deurgaot, is deurdat de Fries verdreegzemer is as de Indonesiër, mar et onrecht is lieke groot." Bergveld wol hebben dat de schrievers mit eupen vizier strieden, én correct: zó bewiezen ze Frieslaand gien dienst.

Uut Bergveld zien stok bliekt nog niet zovule van een typisch Stellingwarver gezichtshoeke i.v.m. de Stellingwarver tael en kultuur al schrift hi'j: "We bin zels Fries (temeensen aj' de Stellingwarvers as Friezen beschouwen willen) (...)", veul meer bliekt dat in de discussies van 1952; hi'j schrift dan, op 20 juni in de N.O.S., o.e.: "Mar om et onderwies in et Fries, ok in die streken en schoelen waor daor niet allienig gien verlet van is, mar waor et Fries gien voertael is of alderdeegst niet iens verstaon wodt verplicht te stellen is gewoonweg absurd." De volgende keer meer over dat jaor 1952, doe ok de Stellingwarf, A. Kuperus van Steggerde en (doe nog) borgemeister van Oost-Stellingwarf, Mr. Bontekoe, heur grote bezwaoren via de kraanten uterden.

Henk Bloemhoff

hooltgravure van D.K. Koopmans

Wi'j en de ere regio's

- In et Maondblad Drente van et Drents Genootschop wodt in een uutvoerig artikel in et feberwaori-nommer ingaon op et wark van de Stellingwarver Schrieversronte. Et artikel is veurzien van foto's van Martin van Nieuwenhoven, en is schreven deur Pieter Jonker.
- In et oktober-nommer van de Friesland Post schrift Harry Drost een artikel over de aktiviteiten van de Schrieversronte onder de titel Schrieversronte werkt hard aan zijn taal.
- Nao de zommervekaansie is d'r in Grunningen in de Visserstraote (nommer 19) een winkel eupend veur streektaelliteratuur en folk-meziek. Wi'j weensken Philomène de Bruijn en Sietske Bloemhoff veul succes en een protte klandizie uut de Stellingwarven. De winkel kreeg de oons niet onbekend veurkommende naeme "Singeliers".
- Begin oktober verscheen bi'j uutgeveri'je "De Tille", Liwwadden, Turf uit de wouden. Bijdrage tot de geschiedenis van de hoógveengraverij in Oostelijk Friesland tot 1900, een boek van S.J. van der Molen. De schriever geft ok een protte ommedaenken an de Stellingwarven. Et boek is al weer uutverkocht, már: et is te lienen bi'j et documentaosiecentrum van de Schrieversronte!
- In september schreef de heer Bodewes van et Ni'jsblad van et Noorden een artikel over de Schrieversronte in zien rebriek Noorder Rondblik.
- Et in Stienwiek bi'j de Stichting Internacom uutgeven boek WIELICK, H., Onder de Griffioen. De geschiedenis en de strijd van Stellingwerf, is deur de uutgever niet meer te leveren. Pattie boekwinkels hebben et nog in veurraod.
- De Pennevogel vligt weer uut. In et verleden verscheen dit literaire blad veur Noord-Oost-Nederlaand twie keer. Now is uutgeveri'je Stabo-Allround, Oosterweg 68, Grunningen, d'r in sprongen. Et blad kost ƒ 7,50 per nommer. Een jaorgaank bestaot uut 4 nommers en kost ƒ 27,50.

Pieter Jonker

De schoele van Buil

Bijna alle dörpen hebben een schoele. Zo ok Buil. Naost de karke an de westkaante wodde in 1854 de schoele bouwd. D'r zat ien lekaal in. In et jaor 1884 bleek hi'j al weer wat an de krappe kaante, zodat d'r een stok bi'j an kwam.(1) De ziedraemen weren niet al te groot mar de raemen an de straotkaante (zuden) en de aachterkaante (noorden) weren verdield in kleine vakkies en de kezienen leupen naor boven uut in prachtige bogen.(2).Dit gebouw het dienst daon tot 1900. Doe wodde et verkocht an Luchien Oosterkamp, die d'r een smederi'je van maekte.(1) Et wodde wel een vertimmerderi'je, want d'r mos woonruumte en slaopplak in maekt wodden. Zien zeune Hendrik Oosterkamp is laeter mit et bedrief veerder gaon, mar de woneri'je en de slaoperi'je wodden votzet in een huus dat d'r laeter naost zet is. Tegenwoordig wodt et bruukt veur opslagruumte deur dezelde Oosterkamp van zo net, want doe et peerd verruild wodde veur de trekker en de mechanisaosie op gang kwam, was d'r veur een plattelaanssmid gien plak meer. Disse smid begon een spuiteri'je in staolen meubels.

Dat de kiender uut die tied ok graeg hier en daor de naeme op schreven koj' veur kot nog in een raem zien. Mit keurige krullen hadde een joongien "Johanes Boelen" mit een spelde in et glas krast. Ok et gietiezeren reuster dat doe veur de deure lag, om de klompen of de schoenen es flink of te stampen, bestaot nog. Aj' et zien liggen kuj' de kwaojongen as 't waore nog heuren roffelen. In 1900 wodde een ni'je schoele bouwd op et plak waor aj' him now nog vienen kunnen. Richting Else veur et sportterrein. D'r wodde een bos bi'j plaant die "schoelebos" hieten gong. Et type bouw liekt vule op 'e schoele van Oosterstreek, Zaandhuuzen of Noordwoolde. De lekalen bevunnen heur an de noordkaante, waor haost nooit een spatter zunne kwam en de gang waor as de meerste tied gienend was, lag lekker op 'e zunne.

In 1952 vunnen ze dit toch te bot en is de hiele zaeke van binnen herbouwd. De lekalen mit grote ruten lekker in de zunne en de gang in et schaad. Disse verbouwing kon in de vekaansie niet klaor, mar de kiender mossen toch plak hebben. Gien nood. Naost de "Coöp Aankoopcoöperatie" (tegenwoordig C.L.C.), een klein betien aachteruut, ston de poterbeweerplaetse. Zoe'n deurzichtig gebouw van matglas en iezer d'r deur henne, waor de boeren winters de pooteerappels henne brengen konnen, zodat ze niet bevreuren. De bessem d'r flink deur henne, hier en daor een spinrag weg, en et onderwies kon deurgaon. De eerste en twiede klasse aachterin de ni'je behuzing en de vuufde en zesde veurin. De dadde en vierde klassen gongen op 'e fiets naor Oosterstreek-schoele. Op 4 oktober 1952 wodde de echte schoele weer in gebruuk neumen en et dörp het daor omme henne een groot feest mit versierde waegens hullen.(3)

In 1977 bin de toiletten wat mederniseerd en d'r kwam wat meer bargruumte en centrale verwaarming. Zo te zien en te heuren is de schoele nog vol leven. Mar d'r lödt een klokke boven et bestaon van kleine dörpsschoelen, een noodklokke. De kleine dörpsschoelen staon op 'e tocht. D'r wo'n niet meer zoveule kiender geboren as vroeger en daor komt bi'j dat d'r een structuurplan uutvunnen is, dat uutgaot van een gruuiend Wolvege en een kleine gruui van zo nuumde "kerndörpen". Buil heurt niet bi'j die kerndörpen. Gien gruui, dus ok gien woningbouw in de overige dörpen van West-Stellingwarf. Om zo mar es een ciefer te numen: Buil het op dit mement 86 leerlingen. In 1982/1983 wodt docht an 39. Et schoeleheufd daenkt an 46. Ciefers om bange van te wodden. Gelokkig bin d'r in de kleine dörpen meensken die hierover now al praoten en daenken. Daor bin we bliede omme. In dit verbaand bin we ok gelokkig mit de kleine dörpenkraante en we hopen dat die deur de uutvoerders van gemientezaeken goed lezen wodt. (4). Want as op et schoeleplein gien kienderstemmen meer te heuren binnen lödt veur et dörp niet de <u>noodklokke</u> mar de <u>doodklokke</u>.

Rient Menger

1) Zie koopacte.
2) Zie fotocopie van de raemen van de aachterkaante van de schoele.
3) Zie kraanteknipsel uut De Friesche Koerier van 4-10-1952.
4) De inhoold van de kleine dörpenkraante wodt saemensteld deur de inwoners. De kosten van de uutgifte wo'n liekewel deur de gemiente zels betaeld. Doe de gemiente mit een schoelenota kwam, verscheen in de kleine dörpenkraante de alternatieve schoelenota.

Opm.: de in 1), 2) en 3) nuumde stokken bin (o.e.) op et archief van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte (in fotocopie).

Et dörpsfeest

Oons dörp dat het zien feest weer had
Een feest mar even van goed twie daegen.
En as ik 't risseltaot zo heur
Dan kun wi'j warkelik niet klaegen.
Een feesttente mit veur elk wat wils,
Ok nog teniel en voldoende pils.
Een optocht waor gien aend' an kwam
Die twie uren in beslag haost nam.
Van alles uutbeeld, haost te gek,
An fantasie was gien gebrek.
Toch kwam de jury tot besluut
Nao hiel wat muuite d'r nog uut.
Et dörp was prachtig mooi versierd
Ja echt wi'j hebben et "waardig" vierd
En al hoe min as 't eerst ok leek
Et weer leut oons niet in de steek.
Zokk' tieden is 't hiele dörp bemand,
Dan kennen wi'j echt gien rang of stand.
Wi'j doen 't mar iens in de vief jaor,
Mar 'k zegge jim dan ok veurwaor:
'k Zie echt et nut d'r wel van in.
Et brengt weer wat gemienschopszin!

D'r vaalt in 't leven al zo veul te slechten,
Daorom kuj' beter es feesten as vechten.
Dus Donkerbroek, ik mien et waor:
Hool dit mar vol om de vief jaor!

Jac. de Boer

Invulspullegien

De letters in de vakkies anvullen tot een woord. De invulde letters aachter mekeer zetten. En kiek..... d'r ontstaot een ni'je riegel (zin).

A	E	N					
			S	T	A	O	N
		U	T	E			
P	E			D	E	N	
O	D						
B				E	L		
V			K	E	R		
K				E	R		
K			B	E	R		
	E	Z	W				

De vergeerderiŋ is eupenbaor.

Harmen Houtman

Een brief uut Amerika

Harris, 24 Oktober 1978

An oonze oolde bekenden in Oost-Stellingwarf en West-Stellingwarf.

Vanmorgen kregen wè weer een Ovend mit de post, en drekt op de neuze d'r in. As we die weer lezen mit al die oolde stokkies, bin we weer hielemaol eventies thuus, en now 't al gauw weer naor 't aende van 't jaor lopt, wil ik d'r ok mien vief centen bi'j in doen. We hebben 't oflopen jaor nogal weer wat mitmaekt, wat goed en wat minder goed, mar toch aachternao zien was 't niet zo beroerd. Van 't veurjaor bin we overpake en -beppe wodden, een teken dat we oolder wodden, mar we bin d'r slim mit op 't schik. De dadde generaosie zit oons al op de hakken. Van de zommer hewwe visite had uut Berkoop, dat was ok een mooie vekaansie veur oons. Ze bin een maond bi'j oons west. We hebben mitmekeer de omstreken hier bezien en alle femilie bi'j langes west. Die maond was vanzels zo mar omme. In juli zo'k gauw even naor de kapsalon en ik glee uut op de natte vloer en doe brak ik mien ankel. Dat was vanzels minder mooi. Eerst tien daegen in 't ziekenhuus, en doe drie weken in een verpleeghuus. Dat was een ervering. De pesjenten wodde goed op past, mar zoks weren wi'j nog niet klaor veur. Veurige weke kreeg ik et gips weer van 't bien en now gaot et goed, mar ik kreupel nog. Dat zal now zaachies an wel weer overbeteren. Zoe'n ongelokkien komt in een seconde, mar 't nemt 6 maonden eer et weer over is. Aanders hewwe niks te klaegen.

't Is hier een arg gruuizem jaor west, en d'r is hier een machtige hoop gruuid. De sojabonen bin d'r allemaole uut. Now bin de boeren drok mit de mais an 't inhaelen. De koperaosies bin allemaole vol, en ze laeden de mais now butendeure of hier op 't schoeleplein, om laeter of te leveren. Tegenwoordig mit die grote mesienerie is 't in een peer weken oflopen.

't Is nog niet iens zo lange leden, doe mos de mais d'r allemaol mit de haand uutplokt wodden. 't Begon zowat half oktober. Eerst mos d'r een varken slaacht wodden, dat d'r alle daegen twie keer vleis op 'e taofel kommen kon veur de helpers. 's Morgens om vief ure d'r uut. De mannen drekt naor de stal om te voeren en te melken, en om de peerden de tugen op te doen. Dan kwammen ze in huus veur pannekoeken, dat was hier de gewoonte want daor koj' op warken. Om 7 ure gongen ze naor 't maislaand. D'r mos een broggien in 'e buse en wat koffie mit. Om half twelf kwammen ze thuus, eerst de vraacht mais ofscheppen, mit de haand vanzels en dan kwammen ze in huus mit de honger in de hals. Nao 't eten drekt weer naor 't laand. Sommige schoelen hadden vekaansie, dat de grote kiender konnen helpen. Dit duurde zowat tot "Daankdag". Dat was de laeste donderdag in november. Dan mos de mais d'r uut wezen, want dan begon 't weer minder te wodden. Bi'j die tied hadden ze allemaol 't zin d'r dikke of, mar 't was altied zoe'n voldaon gevuul, dat de mais allemaole in de schure was. 't Varken was op en de helte van de inmaekflessen leeg. Dan kwam 't vee in de maisstokken, krek as in de ni'jweide, en as 't weer niet te min was konnen ze daor nog een hiele tied in lopen.

Now mit de grote combines is alles plat, en as 't hadde wi'jd het, gaot d'r nog al wat verleuren. De combine pakt 't niet van de grond op. Mar disse zommer is 't goed gaon!

Now hool ik d'r mar mit op. Ruurd en ik weensken jim allemaole een plezierige Kasttied en een "Gelokkig Ni'jjaor" in 1979.

Allemaole de groetenis
van Ruurd en Anne Hellinga, Harris, Iowa, U.S.A.

Uut et reumeltien

(de laeste slokkies)

Alles is op odder, mar et deugt niet.

+

Ik bin redelik ontevreden.

+

Et kleine dörp is groot.

+

Een half ei is ok een ei.

+

Op de ere kaante van de högte is et grös soms gruner.

+

D'r is ok et recht van ongeliekhied.

+

Doe mar gek, dan doej' al gewoon genog.

+

Gien zuurtieskladdegies op et straand,
mar ok gien PEB-paolen in et laand!

+

De beste zetter verget wel es een letter.

+

Mit een nuunder kuj' scharp fluiten.

+

Kristen-wezen is meenske-wezen op de meniere van Kristus.

Oene Bult

Daegelikse dinkies

Et was ofsteld dat mit de vekaansie twie kleinkiender, een twieling, beide jongen, bi'j grootvaeder en grootmoeder De Buter uut van huus kommen zollen. Opgruuid in Zwolle wollen ze graeg naor et waeterlaand uutvanhuus. De twielingen weren gien lievelingen, aj' et mit heur te maeken kregen, dan waj' geneigd om verrekkelingen te zeggen. Ze weren omdebi'j de twaelf jaor. As grootvaeder De Buter veuruut weten hadde wat veur onheilen him boven 't heufd hongen, dan hadde hi'j him nog wel es een keer bedocht. Mar grootvaeder De Buter kon ok niet in de toekomst kieken. Hi'j perbeerde et soms wel deur te zeggen: "We konnen wel es een dreuge zoemer kriegen, of een natte koolde haast," mar daor hul et dan ok wel mit op, en et kwam soms ok nog niet iens uut.

Halfweg juli brocht zeune De Buter zien twieling. De eerste daegen gong alles best. De jongen mit de buurjongen drok an 't visken, zwemmen en deur de omgeving zwarmen. Mar doe et ni'js d'r wat of was, begonnen ze heur te vervelen. Tegen Grootmoeder zeden ze dat ze wussen niet meer wat ze doen zollen. "Dan moet grootvaeder mar een uurtien mit jim botienruien," zee Grootmoeder. Dat Grootvaeder d'r now zo gek op was, mar hi'j dee et. Mit et ruibotien van de buurman de diepe uutgeveende trekgatten op. Grootvaeder aachterin, de jongen om de beurten ruien. Et was mooi waarm weer, dat grootvaeder vun et eigenlik ok nog wel mooi om wat op de trekgatten omme te zwalken.

Doe ze een half uurtien ruid hadden, begonnen de jongen te donderjaegen. Ze begonnen te schommelen, en of Grootvaeder et heur ok verbeud, ze wollen et niet laoten. Grootvaeder hatstikke kwaod overaende, om de dichtst bi'j him zittende een beste terwinkel te geven; hi'j onderhaelde zien haand, en hoe of wat, mar in et wankele schommelende botien verleur hi'j zien evenwicht, en plompte in et diepe trekgat. De klompen en zien pette dreven alle kaanten in. Grootvaeder

sleug mit hanen en bienen om boven te blieven, krek een anscheuten walvis. As turfmaeker was Grootvaeder et waeter wel wend, mar niet om d'r in te liggen, want hi'j kon niet zwemmen. Iene van de jongen reup: "Grootvaeder, jow klompen!" "Niks gien klompen," stootte Grootvaeder d'r uut, en spi'jde mitien ok een protte trekgatwaeter uut. De aandere jonge raosde: "Grootvaeder, jow pette!" "Niks gien pette," stootte Grootvaeder weer uut, want hi'j vocht veur zien hachien. Hi'j zag 'm zels al op de donkere, modderige bojem van et trekgat liggen. Hi'j zag de evangelist die hi'j niet lieden moch, al op de preekstoel staon om de zegen veur zien verdronken ziel of te smeken mar dat gunde hi'j 'm toch nog niet. Hi'j dee nog een peer verschrikkelike haelen in et waeter. De jongen hadden de boot intied wat bi'j him in de buurt brocht, en mit alle kracht die d'r nog in 'm was, kreeg hi'j de raand van de boot te pakken.

De jongen grepen 'm bi'j de aarms, de boot helde wat over deur 't gewicht van Grootvaeder, en doe konnen ze him in de boot slepen. Grootvaeder kon eigenlik niet meer zitten, hi'j lag laankuut in de boot te poesten. Mar an zien ogen koj wel zien, dat hi'j van binnen poerraozend was. Hi'j wol de jongen wel platslaon, mar doe kwam et beeld van de donkere bojem van et trekgat en van de evangelist him weer veur de ogen, dat hi'j bleef mar rustig. De pette en de klompen hebben ze weer opviskt en doe bin ze mar weer naor veuren ruid.

Grootvaeder kwam zo staorigies an weer bi'j zien positieven en doe de boot weer vaaste an de wal lag, sjokte Grootvaeder naor huus, de druppende pette in de haand. Et waeter lekte uut zien broekspiepen, en et klotste in zien klompen en an de weinige nekhaoren hongen nog druppen. Hi'j wol niet meer mit de twieling praoten. Doe hi'j weer dreuge kleren an hadde, het hi'j drekt de tillefoon grepen, zien zeune beld, en zegd dat hi'j zo gauw mogelik de twieling ophaelen mos.

Klaas van der Weg

Karkhof in de haast

Ienzem staon de grieze stienen
as soldaoten, park an park.
Vremde en vertrouwde naemen,
op 'e riegel, zark an zark.

Targend wi'jt een wiendeldaore
starvend blad in dwarrelvlocht.
Leistiengrieze drokke wolkens
op 'e driefjacht deur de locht.

Heur de haastwiend, deur et galmgat
wi'jt van verens een gedicht.
Dat de dag misschien niet veer is
as de dood et leven slicht.

En de klokke in de toren
lödt zien tied in donker broons.
Altied waachtend, altied waekzem,
vroeg of laete ree veur oons.

Johan Veenstra

Kastfeest van vroeger

Kastfeest van vroeger,
mit knarpende sni'j.
Een locht vol mit steerns
veur mem en veur mi'j.
Klein bin de lochies,
de kastboom is groot.
Wit bin de keersies,
de hulstbeigies rood.
Zulveren slingers
en ingeltieshaor.
Dampende poeier,
een busse vol klaor.
Kiend in de kribbe,
een wonder verhael.
Doomnee vertelt et,
dudelik van tael.
Dan.. de kedogies,
de keuning te riek.
Die toppe van mi'j
maekt echte muziek!
Bliede naor huus toe,
waor heit op oons waacht.
Kiend zonder zorgen,
mit mem deur de naacht...

Johan Veenstra

Preek van een leek

"As de zeune van de meensken komt,
zal Hi'j dan et geleuf vienen op
eerde?" (Luk. 18:8)

Mit de zeune van de meensken bedoelt de biebel Jiezus Kristus, die ok wel de zeune van God nuumd wodt, in elk geval de meens van Naozereth. Dat komt wel vaeker veur: de iene keer wodt Hi'j et schaop nuumd en dan weer et laom; soms de zi'jer, dan et zaod; argens eers de huder en dan weer de deure van de schaopestal. Soms het et d'r een protte van as of God etzelde is as de volmaekte meens en et in wezen gien verschil maekt of Jiezus de zeune van God of de zeune van de meensken nuumd wodt.

Waor as et hier omme gaot is de vraoge naor et geleuf op eerde. As Jiezus weeromme komt op de eerde (en zo mient de biebel dat et wezen zal), zal Hi'j dan et geleuf in Him bi'j de meensken vienen?

De biebel vragt niet alliend scharper en krekter as dat wi'j meensken deurgaons doen, mar jaegt oons daenken en doen soms ok in et honderd deur vraogen en antwoorden bi'jtieden op de kop te zetten. Waor as wi'j vraogtekens daele zetten, zet de biebel uutroeptekens en waor as wi'j daenken oonze vaaste overtuging te hebben, daor vragt de biebel him of: zol et wel zo wezen? Bi'jglieks in de tekst zoàs die hierboven staot: "As de zeune van de meensken komt, zal Hi'j dan et geleuf vienen op eerde?"

Wi'j vraogen oons of: zol et wel waor wezen dat Jiezus weeromme komt? Daor hebben wi'j zo oonze gedaachten en twiefels over. Veur de biebel staot dat zo vaaste as een huus, et is zo wisse as wat. Mar de biebel vragt: zol Hi'j dan et geleuf vienen (nee, niet in de hemel, mar) op eerde?

Daor zollen wi'j een uutroepteken bi'j plaetsen kunnen. Vanzels zal Hi'j dan et geleuf vienen. Hi'j zal onder de indrok kommen van al die protte geleuven die wi'j d'r op eerde op nao holen. Kiek mar naor de karken: wat een meensken gaon daor zundags henne, de iene acht him al beter as de aander en iederiene kan mar uutzuken. En dan nog al die meensken die zeggen wel wat te geleuven in een God-of-zo, mar die d'r gien verlet van hebben om dat in een karke te belieden. "Ieder zienend" en "God veur oons allegere".

En kiek es wat wieder om jow henne. Daor is et geleuf in de veuruutgaank van de techniek, et geleuf in de reïnkernaosie, et geleuf in de poletiek, et humanistisch geleuf, et kommunistisch, et boeddhistisch, et islamitisch, et socialistisch, et liberaole geleuf en nuum mar op. Et bast op eerde van geleuven, hoe kan dat now nog een vraoge wezen.

Ja, mar waacht even. D'r staot niet: "Zal Hi'j dan geleuven vienen op eerde?", mar et geleuf. Daor gaot et omme. Et geleuf, dat is de overgaove an Jiezus Kristus, in Him alle vertrouwen hebben en in de weg van leven mit lieden, zoas Hi'j die gaon is, deur de dood henne, Him naovolgen mit valen en opstaon. Him alderdeegst an zien woord holen, wat Hi'j zegd, daon en beloofd het, zo as de vrouw die de hieltied weer naor de rechter gong om recht te kriegen, omdat een rechter daor in et eerste en meerste plak veur is. Hi'j kan en mag daor niet omme henne. Dat veural is et geleuf: iene d'r an holen veur wat hi'j is, waor as hi'j him veur uutgeft.

Is d'r iene die warkelik geleuft? Die Jiezus in God zien naeme d'r an hoolt veur wat en wie Hi'j is? Wie is die geleuvige dan? Waor is hi'j dan? Hoe dot hi'j dat dan in disse wereld en in disse tied? Wie klamt him warkelik mit al zien hebben en holen an Him vaaste, zoas die vrouw de rechter dwingt om tot rechtspreken te kommen? Waor marken wi'j dat dan en waor an? Goed, Albert Schweitzer het d'r west, Ghandhi, Maar-

ten Luther King, mar hier en now in de Stellingwarven?

Vuul ie et al ankommen? De biebel het geliek: et ienige echte kristuslik geleuven kon wel es verstikt wezen tussen een wereld vol aandere geleuven. Die zorg beston al 2000 jaor leden in et kleine laand Israël en het now nog krek liekegoed recht van bestaon. Wie waogen et om de weg te gaon zoas Jiezus die gaon is, waor as de biebel oons alles van vertelt? Ieje? Jim? Ikke? Meensken van de karken? De doomnie? De Pater? Meensken van et CDA? Leden van de PvdA? VVD? Of maeken pattie meensken van de PPR en PSP d'r nog et meerste eernst mit? Wie zal et zeggen? Die oordielt is God zels.

As de zeune van de meensken komt, zal hi'j dan et geleuf vienen op eerde? In de Stellingwarven? Zal Hi'j meensken antreffen die altied aktief op Him waacht hebben en d'r klaor veur binnen? De laampen branende holen hebben?

Eins mossen wi'j de vraoge mar zo staon laoten. En et uutroepteken van de biebel ok. Jiezus komt. Wis en werachtig. Zal Hi'j dan et geleuf vienen? Ie meugen zels jow antwoord geven. En ikke ok. Zo is et.

Oene Bult

Psalm 134 *Zegen*

1. Now zegent de Here,
   jim, knechten van de Here,
   die waeken in zien huus as et naacht wodt.

2. Laot jim hanen omhogens gaon
   en zegen de Here.

3. En hi'j zegent jim uut Sion, de Here,
   die de hemel en de eerde maekt het.

(vertaeling: Oene Bult)

Een ooldejaorsaovend - verhaeltien

Et was mar een hiel gewoon, oold schepertien, die Berend Veldhuus. Een betien mismaekt, een tikkeltien lange aarms an 't lief en 't kruus van de broek halfweg de hoksen. Mar een peer ogies in 't heufd die altieten henne-weer gongen. D'r moch heur es wat ontkommen. En dat gebeurde niet vaeke. 't Weren krek katteogies, die bi'j duuster haost krek lieke goed zien konnen as op lochtschoondag. Op zien negende jaor leup Berend al aachter de schaopen en al hadde hi'j dan mar twie winters op 'e schoele west, hi'j wus zien wetien wel. Zien hiele leven hadde hi'j mit zien Drentse roegstatten deurbrocht in de vri'je netuur en van die netuur wus hi'j alles of. D'r was gien boompien of strukien, gien gaegel- of pieskepolle, of Berend wus d'r wat over te vertellen. Hi'j wus uut 't heufd op wat veur daotum hi'j de koekoek en 't weerlaompien de laeste jaor of vieftien veur 't eerst heurd hadde en ok, wat dat allegere te beduden hadde. Hi'j hadde verstaand van 't weer as de beste; hi'j kon aoderlaoten, venien bezetten en al zokke dingen meer. Hi'j praotte niet allienig mit zien schaopies en mit Simson, de hond, mar verston ok de tael van de netuurwetten. Want dat d'r méér beston as wi'j zo slichtweg zien, dat ston veur Berend zo vaaste as een huus. Alderhaande vertelselties over spoeken en heksen, over veurtiermeri'je en zo wat, koj' bi'j Berend dan ok uut de eerste haand heuren. Ja, Berend was meraokel scharp.

'k Zal d'r es een klein veurbeeld van vertellen. 't Was op een Ooldejaorsaovend dat Berend d'r op uut gong, de kaante van Haarm Harkes uut. Hi'j hadde wat in 't zin en as 't niet zo duuster west was, haj't an zien ogies wel zien kund.

Vleden weke was hi'j bi'j Haarm west om een stok of wat schaopen op half gewin te kriegen. Mar docht ie, dat Haarm d'r van weten wol? Kuj' begriepen! Die knieperd! Die was bange, dat hi'j 't kammenet niet vol genog kreeg. Now, hi'j mos zien beste mar doen, as

hi'j d'r mar omme docht, dat d'r gien buse op zien laeste hemd zitten zol. Mitnemen kon hi'j toch niks. Mar Berend zol him wel kriegen. Hi'j gnees now al in him zels as hi'j d'r an dochte. Doe Haarm him zo botweg ofwezen hadde, leut Berend niks blieken. Hi'j dee krek, as was dat de gewoonste zaeke van de wereld en hi'j praotte die aovend haost nog drokker as eers. De mond raffelde him haost uut. 't Iene verhaeltien nao 't ere maekte hi'j los en zo dee hi'j een hiel verhael over meensken die mit de helm geboren weren. En ok dieren, die disse gaove hadden. Dieren? Ja wisse! Die bin d'r ok en die kun praoten ok! Mar allienig in de Ni'jjaorsnaacht, krek om twelf ure. Dan gaon pattie dieren mekeer vertellen, as 't een goed of een min jaor veur de boeren wodden zal, as d'r een protte onweer kommen zal en vaeke ok, wie d'r starven zal. Ja wisse, dat bestaot! Mar d'r wodt vaeks niet an docht om naor 't praoten van 't vee te luustren en temeensen niet op Ooldejaorsaovend. Dan gaon ze liever aachter de branewien mit rezienen. En zo gong Berend mar deur. Haarm keek eerst wat ongeleuvig, mar Berend bleef lieke eernstig en op 't laest markte hi'j wel, dat Haarm 't niet hielendal meer vot smeet. Doe was hi'j tevreden en lieke allat as altieten gong hi'j vot. Haarm wol him zels groot holen en zee tegen Grietien: "Leuf ie d'r wat van? Ikke niet heur. Stel je veur: oonze roodbonte an 't praoten! Ie zollen je haost bedoen van 't lachen. Ha, ha, ha!"

Mar Grietien was d'r niet zo zeker van. "Ie moe'n die getekenden in de gaten holen." zee ze. "Oonze mem zee ok altieten, daj' je daorveur huden moeten. En Berend zicht meer as een hiele hoop eren."

Haarm dee krek, as was dat mar ooldewievepraot, mar inwendig was hi'j d'r toch niet hielendal rustig op. Hi'j wol d'r toch wel es meer van weten. En doe hi'j Ooldejaorsaovend nao de preek mit Grietien 't oolde jaor uut zitten zol, wus hi'j et in ienen: hi'j wol om twelf ure in de koestal wezen en as hi'j dan niks heurde, dan zol hi'j Berend es ommeraek gedipt nemen. Mar niks van tegen Grietien zeggen. Die was toch al

een tikkeltien bi'jgeleuvig en wol 't grif niet lieden, as ze 't wus. Doe 't dan ok zo wat een kertiertien veur twelven was, zee hi'j zo bedeerd as 't kon: "Ik kon verdoold nog wel naor 't husien moeten. Zollen de eulieflutten now al beginnen te warken?" En mit gong hi'j de kaemer uut. Zie zo, nów hadde Grietien temeensen niks in de gaten en hoefde ze ok gien piene in 't lief te hebben. Hi'j dee de husiesdeure, die ommeraek knarpte, es goed henne-weer en leut et lit op de brille valen. Doe gong hi'j de stal op. Heden, 't was ja krek al was 't wat eers as eers. Kwam dat now omdat hi'j zels toch niet hielendal gerust was of zol et tóch van de Ooldejaorsaovend kommen? Ston de deure van de potstal een betien eupen of verbeelde hi'j him dat ok? Nee, toch niet. Now, mar gauw dichte doen. De zommer kwam d'r niet in. Mar, wat was dat? Heur, de oolde ruun fraensde. En de roodbonte gong overaende en kreunde es. Vremd toch. Ok de ere biesten stenden wat. Zol 't haost twelf ure wezen? Buten wodde scheuten. Now was 't gauw zo veer. Wonderlik, wat sleug zien hatte toch, en de bienen trilden him onder 't gat. Hi'j mos him verempeld an een stiele beet holen.

En doe kwam 't. In ienen was 't krek of bremde de geit! Krek een meenske. "Bin jim allegere wakker?" Wie zee dat? Haarm gong haost deur de grond. 't Was de geit! Heur: "Now dan is 't zo veer. 't Wodt een min jaor. Een natte meitied en ok een motterige zommer. Veur mi'j vaalt dat wat mit, mar die aarme Drenten! Allegere zo gallig as wat. D'r kon wel es gien iene over blieven!" De koenen stotten mit de horens tegen de stalhekken, de ruun potste mit de veurpote op 'e dong en op 'e kiepehilde wodde 't ok al roer. Haarm duste haost gien zieken meer te haelen. Wat gong d'r wat in him omme. Dus, Berend hadde toch geliek! 't Gong krek as hi'j vleden weke zegd hadde. Zó geliek, al heurde hi'j 't Berend zels zeggen. Tot an de stemme toe. Mar now was 't gelokkig weer stille. Kom, hi'j mos mar weer naor Grietien.

"Och Haarm, mien joongien, waor blief ie toch. Ik wodde ja haost ongerust! En wat bi'j' bliek! Ie kieken

ja toe as een jongemeid die de panne omme flapt het!" "Och," zee Haarm "'t zal dou'k wel weer wat beteren. 'k Heb de maege wat uut 't bestuur. 't Zal wel van de euliekoeken kommen. 'k Heb een peer had, die wat te hadde gaon binnen. Wi'j mossen now mar vlogge aachter de bedsdeurties gaon."

Mar slaopen dee Haarm die naacht niet veule. Prakkezeren zo vuus te meer. Alle schaopen gallig en bi'jglieks de helte dood? Dan mos hi'j mar wat ofstellen. Sjonge, as hi'j es perbeerde om Berend toch een stok of wat op half gewin te doen. Die hadde d'r ja zels omme vraogd? As d'r dan al goenend van dood gongen, dan was de strop temeensen mandielig. Want zó mos hi'j dat mit Berend ofpraoten. Hi'j wol de haacht allienig niet dregen. Berend, now ja, daor kon hi'j him toch ok niet al te drok omme maeken. As 't d'r goed om gong, dan was 't zien eigen schuld ok nog. Wat dee die ok altieten mit die praoties! En doe vul Haarm in slaop.

Ni'jjaorsmorgen was Berend iene van de eersten, die bi'j Haarm en Grietien kwam. Gelok-zegen-in-'t Ni'jjaor! En dat 't mar een goed jaor wodden mag." Daank je Berend, van 't zelde. Schik mar bi'j. Doe mar krek aj' thuus binnen. Grietien, schink Berend es in! Bliede daj' d'r binnen, want 'k wol nog wat mit jow bepraoten. Ie hadden 't laest over die schaopen op half gewin. 'k Hebbe d'r nog es over nao docht, mar 't mos toch mar an gaon. Ie bin iederiene op 't laest ok niet."

En 't gong an. D'r wodde iene extra op dronken en doe Berend vot gong, was hi'j slimme allat. 't Was krek, as braanden d'r lochies in zien ogies. Ik leuve, hi'j hadde Haarm wel deur. Zo scharp was Berend!

H.J. Bergveld

(Bovenstaond verhael ston eerder in De Ni'je Oost-Stellingwarver van 2 jan. 1953, en komt niet veur in De Oolde Pook of Klaeterjaegers. In et verhael kommen een peer motieven veur die de schriever haelde uut et verhael Oudejaarsavondlegende van Anne de Vries, uut

die zien Verhalen uit het land van Bartje, Nijkerk z.j.4, een uutgifte van Uutg. Callenbach. Et verhael is veerder naor oons beste weten "eigen". Red.)

Een droom

Ik droomde
dat ik droomde
da'k niet meer dromen kon.
Mar doe 'k wakker wodde
wus ik niet meer
as 't waor was
of da'k droomd hadde
da'k droomde
da'k niet meer dromen kon.

Aofien-Muj.

PERVEENSIE STELLINGWARF

et nijste kaortien van
G. Lantinga, 13e drok.

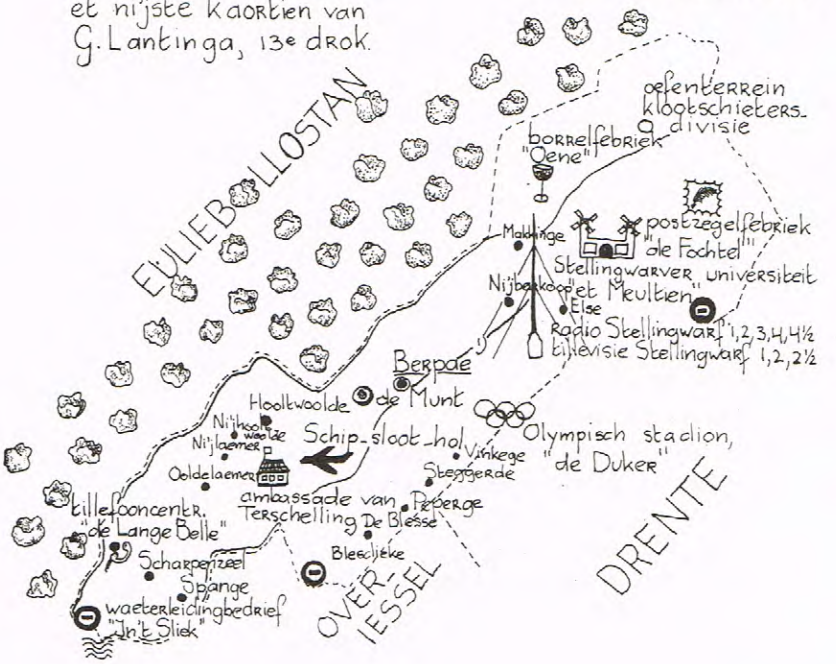

Moet nog veerder verkend wodden, an now toe bin oonze verkenners alliend euliebollen tegen kommen.

[1] Wodt in 1990 verklaord deur K. Bouwer, G.P. Mulder en D.P. Blok.

Et alder-alderlaeste druppien uut et reumeltien van Sietske:

De wereld zicht d'r soms fleuriger uut, as de raemen mit de gek beslaon.....

Meensken, veul heil en zegen,

Sietske

de ovend

een uutgifte van de Stellingwarver Schrieversronte,
Postbusse 138, 8430 AC Oosterwolde
till. 05160-4533

Adm.: Johan Veenstra, Binnenweg 3, Nijeholtpade

Red.: Henk Bloemhoff, Bovenweg 15a, Nijeberkoop

„De Ovend" komt ien keer in de twie maonden over de heerd
bi'j de leden van de Stellingwarver Schrieversronte
Lidm./ab. (tegere) kost f12,50 in 't jaor

Baankno. 29.98.07.711
Girono. 831523 van de Coöp. Voorschotbank Oldeberkoop
t.g.v. Stellingwarver Schrieversronte no. 711